

Зовнішня торгівля хімічною продукцією в Україні у 2025 році:

факти та коментар аналітика

Розробник: Ковеня Т.В., аналітик, директор ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»

Експортні поставки хімічної продукції з України

Товарна структура хімічного експорту

✓ Експортні поставки хімічної продукції з України становили у вартісному вимірі у 2025 році 934 млн. дол. США та мінімально виросли – на 3,7% (дані митної статистики, кумулятивний підрахунок даних за кодами УКТЗЕД 28, 29, 31,32, 33, 34,35, 36, 37, 38,39,40);

✓ Товарна структура експорту хімічної продукції з України у 2025 році звузилася в сегменті основної хімічної продукції та добрив. Частка цієї продукції в кумулятивних експортних поставках склала 26% (2025р. 244 млн.дол. США, 2024 р. – 242 млн.дол. США). Цей перелік досить фрагментований та практично не змінюється (технічний вуглець, лецитин, казеїн, промислові жирні кислоти, реагенти та ін.). Відповідні дані показані на малюнку 1.

Малюнок 1

✓ Натомість експорт виробів з пластмас із України виріс у 2025 р. у вартісному вимірі до 36% у кумулятивному експорті (355 млн. дол. США). У 2024 р. цей показник складав 31% (284 млн. дол.США).

Найбільший темп приросту експортних поставок спостерігався в товарних сегментах пластмасових будівельних виробів (+40 %, тут і далі: темп приросту експортних поставок товарної продукції у фізичній вазі), полімерних труб (+ 34%), виробів санітарно-технічного призначення з пластмас (+28%).

✓ Загалом експорт виробів із пластмас є нижчим від аналогічного імпорту продукції цього ж товарного сегменту: у фізичній вазі майже у 5 разів (відповідно 80 тис.т та 384 тис.т) та у вартісних показниках майже в 4,7 разів (відповідно 355 млн. дол. США та 1657 млн.дол. США).

Таким чином, негативне зовнішнє торгівельне сальдо становило в аналізований період в сегменті виробів з пластмас 1302 млн. дол. США. В сегменті первинних пластмас цей показник становив 1306 млн. дол. США (при сальдованих показниках 17 та 1323 млн.дол. США).

Регіональна структура хімічного експорту

✓ Регіональна структура хімічного експорту з України в 2025 році суттєво не змінилася порівняно з 2024 роком. Відповідні дані приведені на малюнку 2. Основними ТОП-імпортерами української хімічної продукції є Польща, Молдова, США, Латвія, Румунія, Німеччина, Словаччина. Кумулятивна частка названих країн у структурі товарного хімічного експорту з України становила в 2025 році більше 70%.

Малюнок 2

✓ **Найбільш диверсифікованим був експорт хімічної продукції до Молдови, куди в 2025 році було поставлено хімічної продукції на суму 112 млн. дол. США, зокрема, пластмасових виробів на суму 56 млн. дол., США, лакофарбової продукції – 8,6 млн.дол.США, мила та СМЗ – 8,3 млн. дол. США, гумових виробів – 5,1 млн. дол. США.**

Слід зазначити, що Молдова досить часто виступає, як країна призначення експорту товарів, в яку не оформляється декларація Т1, оскільки вона не є членом ЄС та підписантом Конвенції NCTS, а на практиці експорт продукції до Молдови може слугувати транзитним коридором для подальшого експорту української хімічної продукції до країн ЄС.

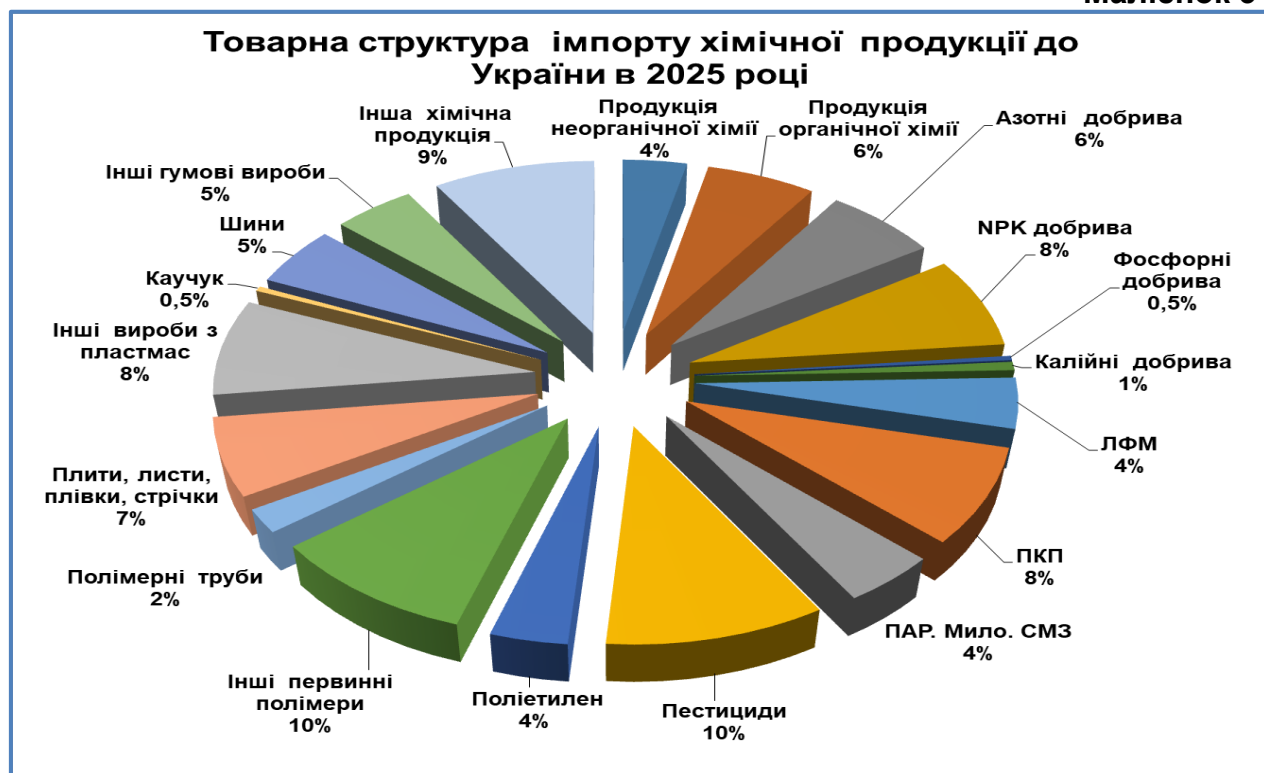
Імпортні поставки хімічної продукції до України

Товарна структура хімічного імпорту

✓ **Імпортні поставки хімічної продукції до України становили у вартісному вимірі у 2025 році 10001 млн. дол. США та досить суттєво виросли порівняно з попереднім роком – на 7,5 % (дані митної статистики, кумулятивний підрахунок даних за кодами УКТЗЕД 28, 29, 31,32, 33, 34,35, 36, 37, 38, 39, 40);**

✓ **Товарна структура імпорту хімічної продукції до України у 2025 році залишається багатосекторальною та продовжує диверсифікуватися за рахунок поглибленої варіативності. Секторальний аналіз підтвердив, що в абсолютній більшості товарних груп у 2025 році імпортні поставки хімічної продукції виросли, як у вартісних, так і у фізичних обсягах (малюнок 3). Така тенденція стосується, як високомаржинальних, так і середньомаржинальних та низькомаржинальних продуктів.**

Малюнок 3

✓ Так, зокрема, імпорتنі поставки добрив до України кумулятивно виросли у вартісному вимірі на 27%, у фізичному вимірі - на 20%. Темп приросту імпорту азотних та калійних добрив склав у 2025 році у ф.в. порівняно з попереднім роком 21 та 22% (відповідно у річному вимірі 1775 та 182 тис.т у ф.в.)

✓ Водночас приріст імпорту продукції неорганічної хімії до України у 2025 році порівняно з попереднім роком був несуттєвим – 2,6%, поставки продукції органічної хімії знизилися на 14% у вартісному вимірі.

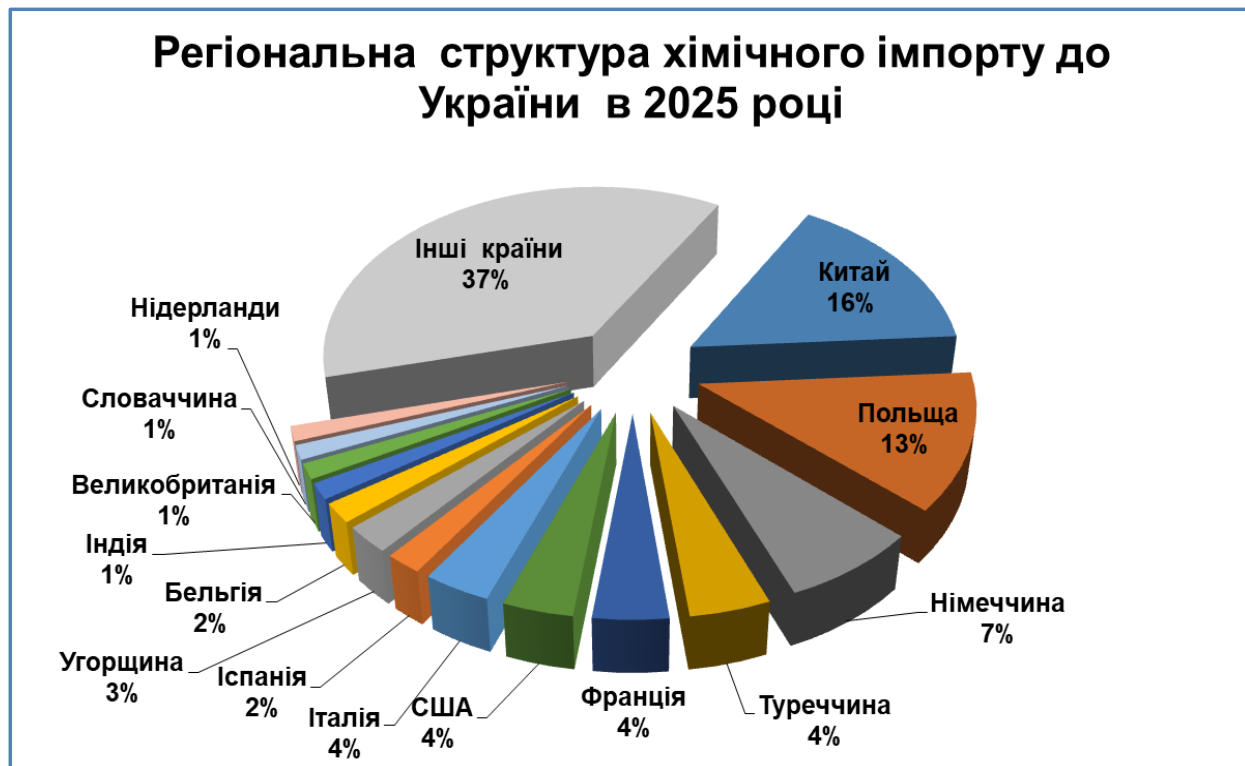
✓ Серед хімічної сировини та напівсировини знизилися поставки каучуку, як натурального (на 34% у ф.в.), так і синтетичного (на 12% у ф.в), а також фрагментарно зменшилися поставки деяких первинних полімерів (не базових) – на 2-5%.

✓ Фронтальний абсолютний приріст імпортованих поставок у 2025 році у вартісних показниках спостерігався практично по усіх видах кінцевої товарної продукції: лакофарбові матеріал - + 5,2% , парфумерно-косметична продукція – +6,4%, пестициди – +19%, мило, СМЗ – + 10%, пластмасові вироби – + 9%. Відповідні дані показані на малюнку 3.

Регіональна структура хімічного імпорту

✓ Регіональна структура хімічного імпорту до України в 2025 році суттєво не змінилася порівняно з попереднім роком. Відповідні дані приведені на малюнку 4. Основними ТОП-імпортерами української хімічної продукції до України в 2025 році були Китай (16%), Польща (13%), Німеччина (7%). Частка ще чотирьох країн (Туреччина, Франція, США, Італія) в структурі хімічного імпорту становила в поєднанні зріз 4%.

Малюнок 4

✓ Таким чином, кумулятивно частка названих основним семи країн у структурі товарного хімічного імпорту до України становила в аналізований період близько 50%. Це свідчить про певну регіональну концентрацію імпортних поставок хімічної продукції, яка посилилася через логістичні, регіональні, кон'юнктурні та інші причини з початку широкомасштабної російсько-української війни.

Хімічний імпорт з Китаю

✓ Найбільш диверсифікованим та глобальним в 2025 році був імпорт хімічної продукції до України з Китаю. Загальний обсяг хімічного імпорту з Китаю до України виріс в 2026 році до 1850 млн. дол. США.

В 2025 році він суттєво розширився та «покрив» практично усі товарні сегменти хімічного ринку. Про це свідчать дані, приведені на малюнках 5 та 6. Така тенденція характерна не лише для імпорту хімічної продукції.

✓ Водночас близько 60% в кумулятивному хімічному імпорті з Китаю до України становлять чотири основні групи хімічної продукції: вироби із пластмас (20%), пестициди (16%), продукція органічної хімії (15%), шини (11%).

Досить відчутно в 2025 році на фоні змін на світовому ринку мінеральних добрив вирости також поставки мінеральних добрив з Китаю на український товарний ринок, зокрема, поставки азотних добрив у фізичній вазі збільшилися до 422 тис. т. Водночас це були секторально фрагментовані поставки - лише сульфат амонію.

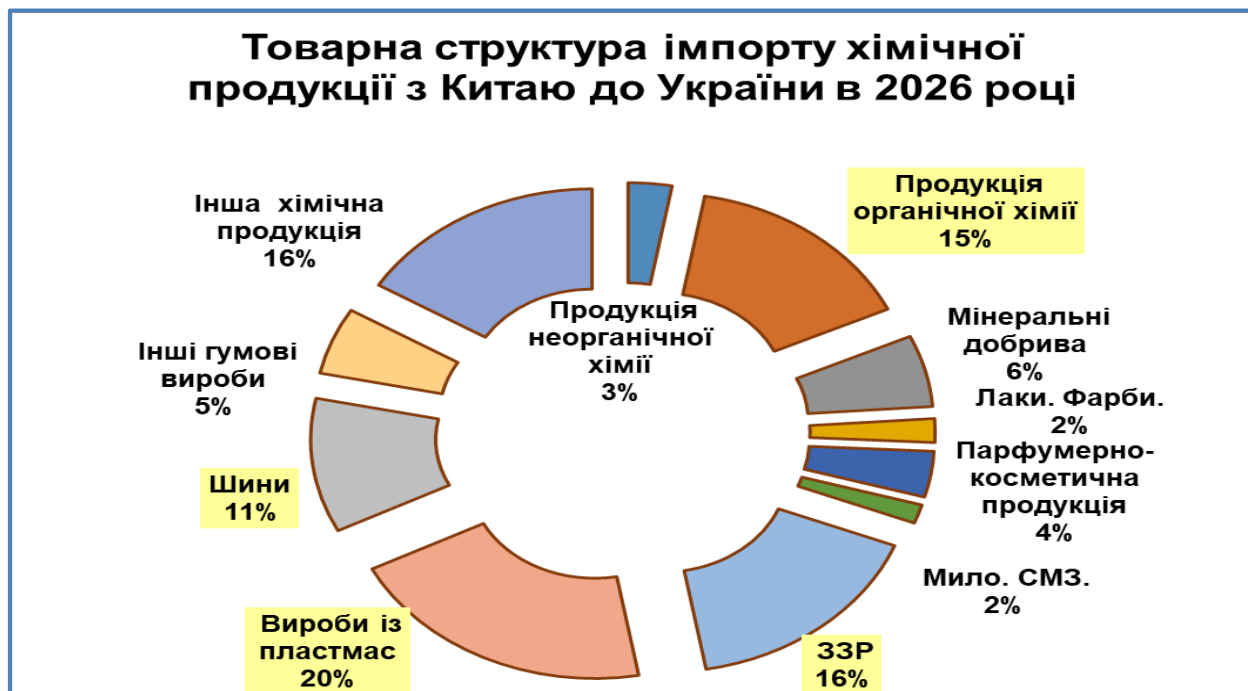
✓ В сегменті продукції органічної хімії асортиментний ряд імпортних поставок був досить широким. Його основу складали такі продукти, як пропіленгліколь, пропанол, сорбітол етилацетат, бутилацетат, глютамінова кислота, лізин, молочна кислота, лимонна кислота, широкий перелік діючих речовин для виробництва фармацевтичних препаратів та засобів захисту рослин, антибіотики, провітаміни та вітаміни. І приведений перелік далеко не вичерпний.

Малюнок 5

✓ Структурна частка китайської продукції в кумулятивних поставках органічної продукції до України наблизилась до 40%. Аналіз показав, що вона присутня в імпорті 70-80% товарних хімічних підгруп УКТЗЕД 29.

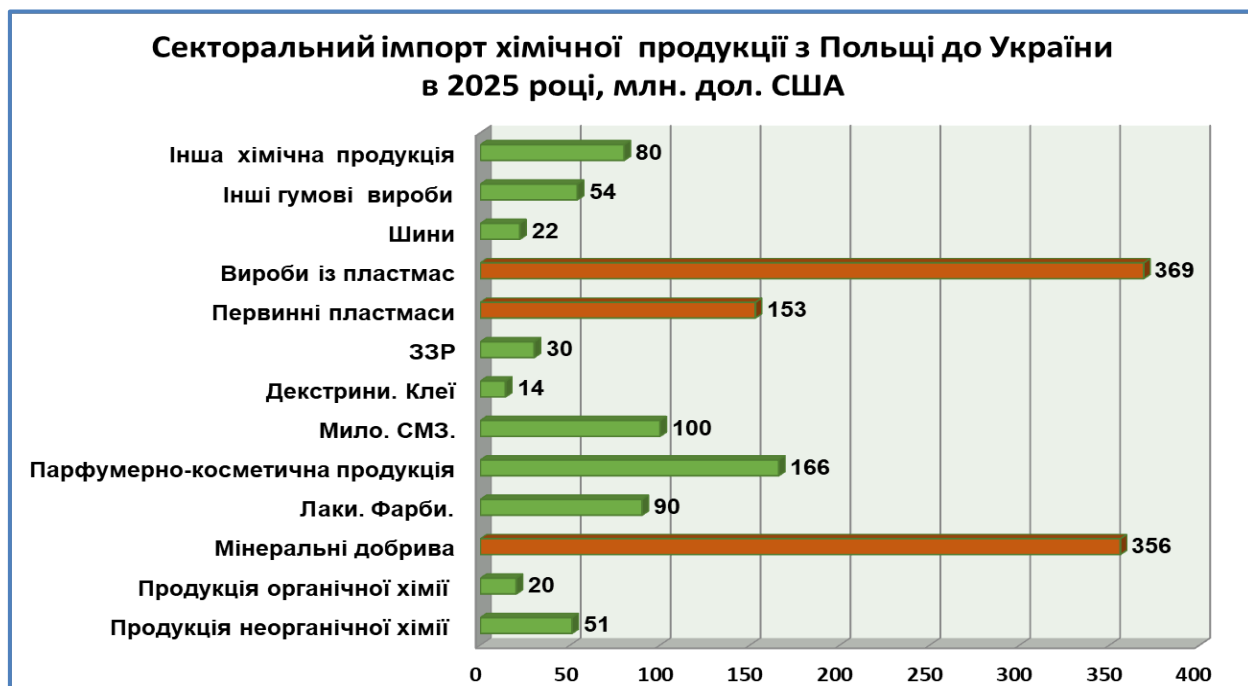
Малюнок 6

Хімічний імпорт з Польщі

✓ Досить диверсифікованим та активним у 2026 році був також імпорт хімічної продукції до України з Польщі. Загальний обсяг хімічного імпорту з Польщі до України виріс в 2025 році до 1505 млн. дол. США (малюнок 7).

Малюнок 7

✓ Водночас близько 60% кумулятивних поставок хімічного імпорту до України становили три товарні групи: вироби з пластмас - 369 млн. дол. США (разом з первинними пластмасами - 522 млн. дол. США) та мінеральні добрива – 356 млн.дол.США. Виділяються також активною динамікою поставки до України парфумерно-косметичної продукції польського виробництва, їх вартість склала в аналізований період 166 млн. дол. США.

✓ Слід зауважити, що напрямки та структура імпорту хімічної продукції з Польщі до України повністю відповідає основній спеціалізації та усталеній загальній структурі експорту польської хімічної продукції, яка склалася в останні роки.

Хімічний імпорт з Німеччини

✓ Максимально диверсифікованим та структурованим у 2025 році був також імпорт хімічної продукції до України з Німеччини. Загальний обсяг хімічного імпорту з Німеччини до України виріс в 2026 році до 860 млн. дол. США (малюнок 8).

Малюнок 8

✓ З Німеччини до України ввозиться переважно високотехнологічна хімічна продукція та спеціальні хімікати.

Зокрема, близько 60% кумулятивних поставок хімічного імпорту з Німеччини до України в 2025 році становили чотири товарні групи: вироби з пластмас - 166 млн. дол. США, первинні пластмаси - 123 млн. дол. США), ЗЗР (пестициди) – 131 млн. дол.США, парфумерно-косметична продукція – 91 млн. дол. США.

✓ Слід зазначити, що і інші товарні групи хімічного імпорту також належали до високотехнологічних хімічних продуктів маржинальної групи (клеї, шини, гумові вироби, спеціальні лакофарбові матеріали та ін.).

Поставки органічної і неорганічної хімічної сировини та напівсировини були мінімальними – загалом 6,5% у кумулятивному хімічному імпорті до України.

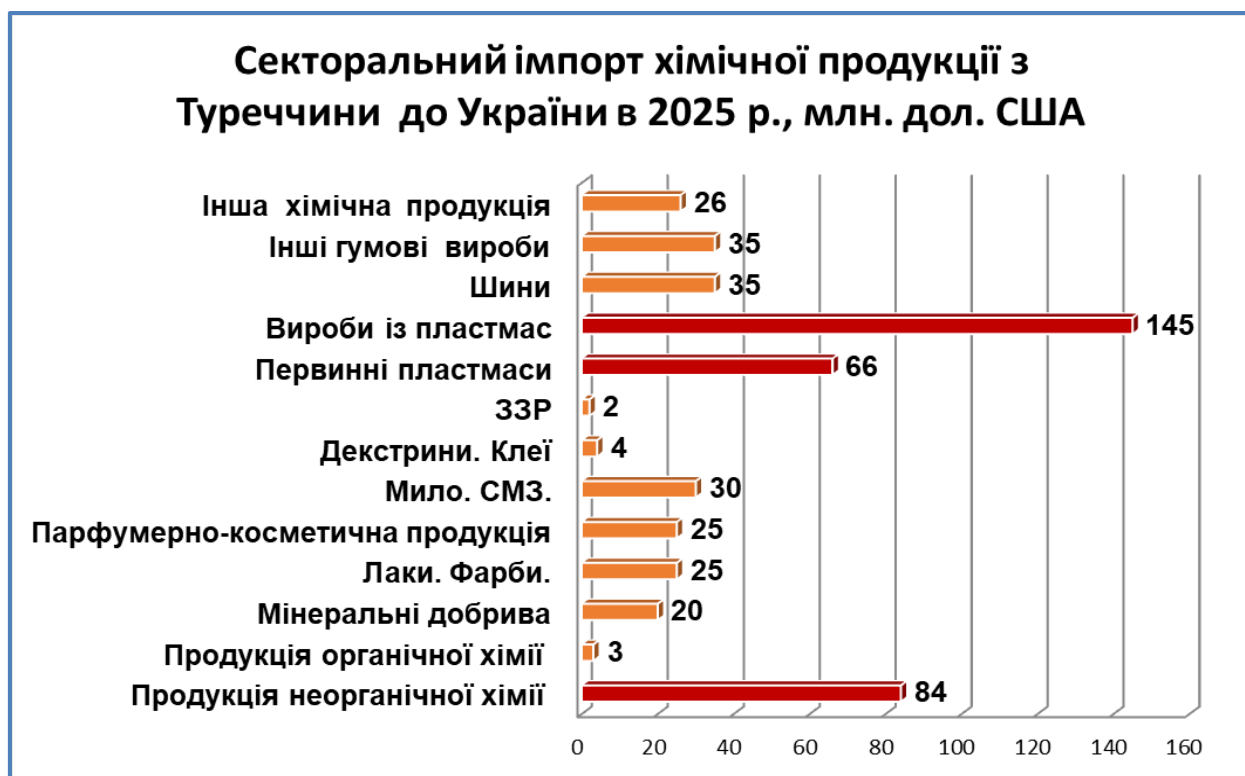
Хімічний імпорт з Туреччини

✓ Досить диверсифікованим у 2025 році був також імпорт хімічної продукції до України з Туреччини. Загальний обсяг хімічного імпорту з Туреччини до України склав в 2025 році у вартісному вимірі 500 млн. дол. США (малюнок 8).

✓ Понад 40% кумулятивних поставок хімічного імпорту з Туреччини до України забезпечили дві товарні групи: вироби з пластмас - 145 млн. дол. США та первинні пластмаси - 66 млн. дол. США.

✓ Відносно значними були також імпортні поставки продукції неорганічної хімії. Водночас близько 80% кумулятивного імпорту в названому сегменті вже традиційно складали чотири види хімічної продукції: кальцинована сода, харчова сода, каустична сода та борна кислота.

Малюнок 8

✓ Слід зауважити, що напрямки і структура імпорту хімічної продукції з Туреччини до України також відповідає сьогодиншній основній спеціалізації національного хімпрому Туреччини – виробництво первинних пластмас та виробів із пластмас. Цей напрямок особливо посилюється в останні роки.

✓ Наразі національне хімічне виробництво Туреччини активно орієнтується у своїй промисловій політиці на збільшення експортних поставок. Зокрема, експорт пластмас та виробів із пластмас в 2025 році лідирував з обсягом 9,6 млрд. дол. США, третє місце в експорті займали неорганічні хімікати – з обсягом 3,7 млрд. дол.США.

Зовнішнє торгівельне сальдо хімічної продукції

✓ За підсумками 2025 року негативне зовнішнє торгівельне сальдо в сегменті хімічної продукції склало 9066 млрд. дол. США та є найвищим за останні п'ять років. Таким чином, за підсумками 2025 року рівень покриття експортом імпорту хімічної продукції залишається на критично низькому рівні та ледь перевищує 9%.

Деякі аналітичні висновки:

- (1) експорт хімічної продукції з України продовжує звужуватися (хоча цей процес уповільнився, оскільки дійшов до певної межі). Водночас структурні акценти в хімічному експорті відображають світові тенденції, основна з яких - ріст зовнішнього торгівельного обороту в сегменті первинних пластмас та виробів із пластмас;
- (2) український хімічний ринок перестав бути однорідним за рівнем маржинальності. На ринку присутня високо маржинальна, середньо маржинальна та низько маржинальна хімічна продукція. Основна тенденція – фронтальною диверсифікацією імпорту хімічної продукції більшості товарних груп до України;
- (3) імпортозалежність стала вже безальтернативним домінуючим фактором національного хімічного ринку (частка імпорту в структурі внутрішнього хімічного ринку в 2025 році становила 78%);
- (4) домінування китайської продукції на українському хімічному ринку обумовлене, як ціновим фактором (і це беззаперечно), так і позитивними змінами в якісних характеристиках хімічної продукції та досягненнями технологічної модернізації хімічного виробництва в Китаї, результатом агресивного маркетингу та наступального позиціювання продукції в багатьох регіонах.

І хоча Україна є лише одним із незначних експортних ринків для Китаю, оскільки він близький до Європи, український ринок перебуватиме в сфері експортних інтересів Китаю.

Це особливо важливо в умовах антикитайського протекціонізму, геополітичних конфліктів, політики «взаємних тарифів», заявленого скорочення обсягів та структурної оптимізації хімпрому Китаю. Український ринок є певною цеглиною для встановлення світового лідерства Китаю в наступну еру сталого розвитку хімії в умовах надлишкових потужностей та ослаблення внутрішнього попиту;

- (5) дещо інша ситуація спостерігається в імпорті польської хімічної продукції на український ринок. Сприятлива регіональна логістика забезпечує стійкі переваги для імпорту польських товарів до України.

Польща є та залишиться основним імпортером до України товарів споживчої хімії (косметика, мийні засоби, фарби, побутова хімія) та добрив.

(6) В Україні в умовах домінуючого імпорту все активнішою стає діяльність у сфері дистрибуції хімікатів, яка охоплює упаковку, логістику, складування, а також частково змішування, розробку рецептур, технічну допомогу, навчання, переробку, дослідження та розробки, інновації та постачання інгредієнтів.

(7) Світова хімічна промисловість залишається в затижному циклі спаду. Більшість аналітиків вважає, що повернення до робочих показників 1992–2021 років (під час Суперциклу хімічної промисловості) не буде до 2032 року.

В умовах світових надлишкових потужностей в хімічному виробництві (насамперед, у основній хімії), слабкого і нерівномірного попиту, кліматичних зобов'язань та глобальної невизначеності український хімічний ринок розглядається багатьма зарубіжними хімічними компаніями, навіть за нинішніх складних реалій воєнного часу, як не дивно, у певній мірі як преміальний.

(8) Технічні регламенти та санітарні стандарти наразі впливають практично на всю світову хімічну торгівлю. Відтермінування введення в дію базових вимог українських технічних регламентів UA-REACH і UA-CLP може лише частково вплинути на хімічний імпорт до України.

Від розробника. Для розробки аналітичної довідки використана офіційна статистика Митної служби України.

При використанні даних з аналітичної довідки посилання на автора є обов'язковим.